Waldemar Zubrzycki, Paweł Suchanek

Bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście zagrożeń terrorystycznych

Słowa kluczowe:
terroryzm, zagrożenia terrorystyczne, zamach terrorystyczny, zagrożenia Polski terroryzmem, zamach terrorystyczny w Polsce

W historii społeczeństw terroryzm występuje od ich zarania, można się wręcz spotkać ze stwierdzeniem, że jest drugą najstarszą profesją świata[1]. Stanowi on synonim zbrodni, która dotyka ludzi związanych z aparatem władzy, jak też niemających z polityką nic wspólnego[2].

Dzisiejszy terroryzm różni się od dawnego, ponieważ charakteryzują go niejasno określone polityczne cele, bezkrytyczne ataki, dążenie do osiągnięcia maksymalnego rozbicia psychologicznego i społecznego, a nawet możliwość użycia broni masowego zniszczenia. Obowiązuje w nim zasada, że im większa liczba ofiar, tym trwalszy sukces zamachu terrorystycznego[3]. Umiędzynarodowienie i brutalizacja metod stosowanych przez terrorystów dowodzi, że obecnie ludzkość wchodzi w epokę superterroryzmu, co nie może pozostać bez wpływu na problemy bezpieczeństwa w skali narodowej, regionalnej i globalnej. Wszystko to sprawia,

---

1 M. Dittrich, *Facing the global terrorist threat: A European response,* European Policy Centre, Brussels, January 2005, s. 4.

2 W. Kopaliński, *Słownik wydarzeń, pojęć i legend XX wieku,* Warszawa 1999, s. 423.

3 H. Münkler, *Wojny naszych czasów,* Kraków 2004, s. 138.

że żaden kraj na ziemi nie może czuć się bezpieczny[4], a samo zjawisko zagraża wręcz przetrwaniu naszej cywilizacji[5].

Terroryzm nie omija Europy. Wiele spośród najkrwawszych zamachów terrorystycznych zdarzyło się właśnie tutaj, co sprawiło, że przestępstwa związane z terroryzmem uznawane są przez Unię Europejską za największe zagrożenie dla świata[6].

Z rozpoznania Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wynika, że zagrożenie podjęciem bezpośrednich działań terrorystycznych na terytorium naszego kraju jest niskie i ma raczej charakter potencjalny. Według Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 listopada 2007 r., istotnymi elementami zapewniającymi wysoki poziom bezpieczeństwa kraju jest obecność w strukturach Sojuszu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej oraz sojusz ze Stanami Zjednoczonymi. Według strategii jesteśmy ważnym sojusznikiem dla USA, ponieważ nasz kraj posiada znaczący potencjał demograficzny, polityczny, wojskowy i ekonomiczny oraz geograficzne położenie w strategicznym miejscu na mapie Europy Środkowej, gdyż jest państwem granicznym NATO i UE[7]. Jednak interesy narodowe Polski powinny uwzględniać również negatywne skutki członkostwa kraju w UE[8] i innych międzynarodowych przedsięwzięciach. Polska, należąc do kręgu kultury zachodniej i uznając wartości demokratyczne, prawa oraz wolności człowieka, staje się automatycznie celem, któremu międzynarodowy terroryzm wydał wojnę[9].

Na terytorium RP nie działają rodzime grupy terrorystyczne, nie ujawniono także związków polskich środowisk ekstremistycznych z organizacjami terrorystycznymi. Mimo geograficznego oddalenia od głównych źródeł terroryzmu, przedmiotem analizy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego były poważne sygnały o zagrożeniu terrorystycznym naszego kraju, istnieje także szereg przesłanek sugerujących, że

---

4 Zob. *The 9/11 Commission Report,* National Comission on Terrorist Attacks Upon the United States, http://govinfo.library.unt.edu/911/report/index.htm

5 Y. Alexander, M.S. Swetnam, *Siewcy śmierci Osama Bin Laden i inni szefowie Al-Qaidy,* Warszawa 2001, s. 7.

6 Decyzja ramowa Rady Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2002 roku w sprawie zwalczania terroryzmu, 2002/475/WSiSW.

7 R. Jakubczak, J. Flis (red.), *Bezpieczeństwo Narodowe Polski w XXI wieku,* Warszawa 2006, s. 60.

8 Z. Nowakowski, H. Szafran, R. Szafran, *Bezpieczeństwo XXI wieku. Strategie bezpieczeństwa narodowego Polski i wybranych państw,* Rzeszów 2009, s. 304.

9 T. Aleksandrowicz, *Nowy terroryzm*, [w:] J. Szafrański (red.), *Współczesne zagrożenia terroryzmem oraz metody działań antyterrorystycznych*, Szczytno 2007, s. 54.

Polska może stać się obiektem działań terrorystycznych w niedalekiej przyszłości.

Dowodem na postrzeganie Polski jako potencjalnego celu zamachu są pojawiające się na stronach internetowych organizacji terrorystycznych, a także w wypowiedziach telewizyjnych ich członków, groźby wobec naszego kraju. Polska wielokrotnie wskazywana była, w oświadczeniach liderów ugrupowań terrorystycznych, jako potencjalny cel zamachu w akcji odwetowej za zaangażowanie w Iraku.

Wielu autorów twierdzi, że podejmowaniu działalności terrorystycznej na terenie Polski sprzyja prozachodnia polityka naszego kraju, zwłaszcza strategiczny sojusz ze Stanami Zjednoczonymi, oraz integracja europejska (Polska jako państwo graniczne Unii Europejskiej) i przystąpienie Polski do strefy Schengen. Polityczne popieranie walki z terroryzmem, łącznie z fizycznym udziałem Sił Zbrojnych RP oraz policji w misjach pokojowych na terenach objętych konfliktami zbrojnymi, powoduje, że kraj nasz postrzegany jest jako wierny sojusznik USA, a pod adresem polskich żołnierzy kierowane są nie tylko groźby, ale także organizowane są wobec nich zamachy. Krytykowana jest również obecność żołnierzy USA w Polsce.

Przesłanką dla dokonania zamachu terrorystycznego w Polsce jest normalizacja stosunków polsko-izraelskich i zacieśnianie kontaktów dwustronnych. Faktem jest, że obywatele tego kraju odwiedzają Polskę, a pielgrzymki do dawnych obozów zagłady stały się wręcz masowe[10].

Ekspansji terrorystów na terytoria krajów, które – podobnie jak Polska – pozostają obecnie na peryferiach międzynarodowego terroryzmu, sprzyja postępująca globalizacja procesów gospodarczych. W jej efekcie powstają dodatkowe czynniki zwiększające możliwość aktywności terrorystów na naszym obszarze. Otwartość społeczeństw demokratycznych[11], w tym szerokie otwarcie granic, spowodowało zniesienie barier w podróżowaniu, co istotnie wpływa na wzrost liczby cudzoziemców stale i okresowo przebywających w naszym kraju. Znacznie ułatwia to ewentualne przenikanie do Polski organizacji międzynarodowych i wykorzystywanie jej w celach tranzytowych bądź do działań o charakterze logistycznym i wspomagającym. Legalizowanie pobytu cudzoziemców z krajów podwyższonego ryzyka, pozyskiwanie fałszywych dokumentów, nabywanie

---

[10] W. Zubrzycki, *ATLAS, zjednoczona Europa wobec zamachów terrorystycznych*, Jografika 2009, s. 18.

[11] Zob. M. C.Meigs, *Unorthodox Thoughts about Asymmetric Warfare*, „Parameters", U.S. Army War College, Carlisle, Sumer 2003.

nieruchomości – to tylko przykłady możliwości potencjalnego kształtowania zaplecza logistycznego przez organizacje terrorystyczne w naszym kraju[12]. Biorąc pod uwagę coraz większą imigrację do Polski obywateli z krajów, w których toczą się działania wojenne, w szczególności z Iraku, Afganistanu oraz Czeczenii, istnieje uzasadnione podejrzenie przebywania wśród nich działaczy organizacji terrorystycznych[13].

Znaczna jest liczba wyznawców islamu w Polsce. Według Kolegium Najwyższego Muzułmańskiego Związku Religijnego przebywa tu około 8 000 Arabów, 2 000–3 000 Czeczenów, 1000–1500 Turków i 500 Irakijczyków. Szacuje się, że na terenie Polski może przebywać legalnie i nielegalnie około 30 000 muzułmanów[14]. Polska wskazywana jest wręcz jako kraj, w którym – zdaniem Federacji Rosyjskiej – azyl znaleźć mogą „czeczeńscy terroryści"[15].

Przebywający na terytorium RP cudzoziemcy, z wyżej wymienionych krajów, nie są zainteresowani asymilacją. Tworzą odrębne, hermetyczne grupy, nie wyrażają chęci nauki języka polskiego, często brak im kwalifikacji zawodowych, mają trudności ze znalezieniem legalnej pracy. Badania przeprowadzone na reprezentatywnej grupie wśród osób narodowości czeczeńskiej wykazują, że jedynie nieco ponad 1% tej społeczności uważa uczciwą pracę za wartość[16]. Wyizolowani ze społeczeństwa, przeważnie słabo wykształceni i tworzący swoiste klany, stanowią podatny grunt dla działalności grup przestępczych i radykałów islamskich[17]. Pogłębia się bowiem frustracja uchodźców kaukaskich przebywających w Polsce.

W odniesieniu do potencjalnych zagrożeń terrorystycznych ze strony cudzoziemców należy zwrócić uwagę na proceder nielegalnej migracji do Polski także obywateli takich państw, jak Turcja, Algieria, Tunezja, Afganistan, Liban, Pakistan, Indie oraz Syria. Trzeba jednak zauważyć, że Polska, ze względu na liczbę imigrantów z poszczególnych krajów

---

12 W. Zubrzycki, *ATLAS…*, s. 17.

13 W. Zubrzycki, *Oddział antyterrorystyczny Policji w zwalczaniu terroryzmu,* Warszawa 2011, s. 34.

14 D. Deptała, *Islamistyczne organizacje terrorystyczne – geneza i rozwój. Ocena zagrożeń dla Polski,* [w:] J. Szafrański i J. Kosiński (red.), *Współczesne zagrożenia terrorystyczne oraz metody ich zwalczania*, Szczytno 2007, s. 122.

15 W. Zubrzycki, *ATLAS…*, s. 18.

16 E. Szafrańska, *Bezpieczeństwo państwa w kontekście zagrożeń terrorystycznych*, [w:] B. Hołyst, K. Jałoszyński, A. Letkiewicz (red.), *Wojna z terroryzmem w XXI wieku*, Szczytno 2009, s.161.

17 Z. Cesarz, E. Stadtmuller, *Problemy polityczne współczesnego świata*, Wrocław 2002, s. 123.

oraz istnienie ewentualnych diaspor cudzoziemców na terenie RP, jest potencjalnie bardziej narażona na tego rodzaju działania ze strony cudzoziemców z rejonu Kaukazu (w tym obywateli Federacji Rosyjskiej pochodzenia czeczeńskiego) niż państw arabskich[18].

Nie można wykluczyć napływu do Polski grup emigrantów, którzy będą podejmowali próby tworzenia ośrodków popularyzacji islamu, podobnie jak dzieje się to w Niemczech, Holandii, Francji, Austrii. Może to być jeden z etapów realizacji doktryny „walczącego islamu", przewidujących jego ekspansję na Europę[19]. Możliwa jest w związku z tym radykalizacja poglądów i postaw obywateli polskich, którzy są wyznawcami islamu z powodu zafascynowania kulturą, językiem i filozofią życia muzułmanów. Część z tych osób, ze względu na charakterystyczną dla neofitów przesadnie żarliwą religijność, może stać się członkami organizacji terrorystycznych[20] lub nawet samodzielnie podejmować działania terrorystyczne.

Migracji do Polski sprzyjają ułatwienia w zakresie pozyskiwania wiz wjazdowych dla osób chcących studiować, podjąć naukę języka polskiego lub pracę w Polsce. Wizy te (Schengen) są często wykorzystywane jedynie do wjazdu na terytorium RP (traktowanej zazwyczaj jako państwo tranzytowe w drodze do innych krajów Europy Zachodniej), a zasadniczy cel pobytu pozostaje niezgodny z deklarowanym. Wśród innych pseudolegalnych form legalizacji pobytu w RP wskazać należy zawieranie fikcyjnych małżeństw obywateli RP z obywatelami państw trzecich, fałszywe adopcje lub stwierdzenia ojcostwa małoletnich lub nieletnich cudzoziemców przez dorosłych obywateli RP, a także fałszowanie stempli kontroli granicznej w celu potwierdzenia „legalności" okresów pobytu na terytorium UE oraz uzyskania kolejnej wizy[21].

W Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, mogą przebywać zwolennicy organizacji terrorystycznych, istnieje także niebezpieczeństwo pobytu w niej tzw. uśpionych członków grup terrorystycznych. Na obszarze Europy zaobserwować można rozprzestrzenianie się obcych ideologii i religii, tutaj aktywnie działają komórki najgroźniejszej organi-

---

18 K. Madej, M. Cichomski, *Zagrożenie terrorystyczne w Polsce. Określanie poziomu zagrożenia terrorystycznego i prognozowanie możliwości wystąpienia zamachów terrorystycznych. Aktualne tendencje*, [w:] W. Zubrzycki (red.), *Przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym w Polsce,* Warszawa 2011, s. 34.

19 M. Madej, *Międzynarodowy terroryzm polityczny*, Warszawa 2001, s. 54.

20 Y. Thoraval, G. Ulubeyan, *Świat muzułmański*, Wrocław 2003, s. 85.

21 K. Madej, M. Cichomski, *Zagrożenie terrorystyczne w Polsce…*, s. 34.

zacji terrorystycznej, Al-Kaidy[22]. Dostrzec je można w takich krajach, jak Włochy, Francja, Hiszpania, Rosja, Austria i wielu innych[23]. W rezultacie powstaje globalna sieć terrorystyczna o ogromnych możliwościach strategicznego oddziaływania[24].

Terroryzm to nie tylko akcje wymierzone przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu, życiu i zdrowiu ludzi, ale także wsparcie logistyczne, które polega na gromadzeniu sprzętu i środków technicznych, werbowaniu i szkoleniu ludzi, zapewnianiu łączności i komunikacji oraz pozyskiwaniu funduszy[25]. Możliwość wykorzystania terytorium Polski do realizowania czynności o charakterze logistycznym i wspomagającym działalność terrorystyczną może stanowić zaplecze do działań podejmowanych w innych krajach. Zadaniem specjalistów przemawia za tym kilka czynników, które predestynują nasz kraj do tej roli: tranzytowy charakter, otwarcie wewnętrznych granic Unii Europejskiej, dobra infrastruktura komunikacyjna, zachodni system bankowy, stosunkowo liberalna polityka wizowa i azylowa oraz łatwość zakupu broni i materiałów pirotechnicznych[26]. Wzrastające zapotrzebowanie na obce inwestycje kapitałowe, w tym niekontrolowany napływ środków finansowych, w połączeniu z systemem bankowym, w którym istnieje możliwość „prania pieniędzy", to kolejny obszar sprzyjający działalności ugrupowań terrorystycznych na terenie RP[27]. M. Piekarski wskazuje także inne formy aktywności terrorystycznej, możliwe do realizowania na terenie naszego kraju, wśród nich działalność werbunkowo-szkoleniową, wywiadowczą, bazowo-sanktuaryjną, tranzytowo-przemytniczą oraz propagandową[28].

Przyznanie Polsce i Ukrainie organizacji tak dużej imprezy sportowej, jaką były mistrzostwa Europy w piłce nożnej Euro 2012, stanowiło – zdaniem wielu autorów – kolejną przesłankę do dokonania zamachu

---

22 Zob. B.M. Drinkwine, *The serpent in our garden: Al-qa'ida and the long war,* Carlisle 2009.

23 G. Copley, D. Miletic, D. Trifunovic, *Terrorism, Global Network of Islamic Fundamentalist's – Part II – Modus operandi – Model Bosnia,* Banja Luka, April 2004, s. 13.

24 *Mapping the Global Future,* Report of the National Intelligence Council's 2020 Project, Washington 2004.

25 R. Rojtek, *Przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu – uwarunkowania polskie,* Szczytno 2009, s. 175.

26 D. Szlachter, *Walka z terroryzmem w Unii Europejskiej – nowy impuls*, Toruń 2006, s. 220.

27 Zob. G. Feiler, *The Globalization of Terror Funding,* The Begin-Sadat Center for Strategic Studies Bar-Ilan University, Ramat Gan Israel, September 2007.

28 M. Piekarski, *Wykorzystanie terytorium Polski jako zaplecza logistycznego terrorystów i związane z tym zagrożenia – zarys zagadnienia,* „Wrocławski Przegląd Międzynarodowy", 2007, nr 1, s. 103.

terrorystycznego w naszym kraju. Przez dłuższy czas bowiem Polska stała się miejscem, w którym skupiały się światowe media. Mistrzostwa przebiegły bez większych zakłóceń, między innymi dzięki ogromnemu zaangażowaniu państwa w kwestię ich zabezpieczenia, jednak przewidywać można, że to dopiero pierwsze z tego typu dużych przedsięwzięć organizowanych w Polsce, które mogą być potraktowane przez świat islamu jako klasyczny przejaw masowej konsumpcji i rozrywki, degeneracji i zepsucia świata Zachodu[29]. O wzroście poziomu zagrożenia mówi się choćby w perspektywie mistrzostw świata mężczyzn w piłce siatkowej w roku 2014.

Bez wątpienia niekorzystne są, publikowane w środkach masowego przekazu, informacje organizacji Human Rights Watch o mających rzekomo funkcjonować w Polsce tajnych więzieniach CIA[30], w których przetrzymuje się i torturuje terrorystów. W styczniu 2010 r. opublikowano raport ONZ, który sugeruje, iż w latach 2003–2005, w miejscowości Kiejkuty pod Szczytnem, przetrzymywano i dręczono ośmiu podejrzanych o działalność terrorystyczną więźniów. Z kolei w lipcu 2010 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka ujawniła informacje, z których wynika, iż w latach 2002–2003 przewieziono do Polski na lotnisko w Szymanach, leżących niedaleko Szczytna, 20 osób, m.in. z Afganistanu[31]. Polscy politycy zaprzeczają temu, nie zmienia to jednak faktu, że domniemanie istnienia tych więzień może spowodować wzrost zainteresowania Polską wśród członków sieci islamskich ekstremistów[32].

Źródła podają, że co roku w Polsce dochodzi do dziesiątek eksplozji urządzeń wybuchowych, a policja zabezpiecza setki kilogramów materiałów wybuchowych[33]. Należy tu podkreślić, że występowanie w Polsce aktów terroru z użyciem urządzeń i materiałów wybuchowych ma głównie charakter kryminalny lub porachunkowy i związane jest z działalnością zorganizowanych grup przestępczych, a nie organizacji o charakterze terrorystycznym. Zasadnicza różnica pomiędzy zorganizowaną przestępczością a ugrupowaniami terrorystycznymi dotyczy przede wszystkim celu podejmowanych działań. Przestępczość zorganizowana nastawiona jest

---

29 Tamże, s.157.

30 D. Szlachter, *Walka z terroryzmem w Unii Europejskiej – nowy impuls*, Toruń 2006, s. 219.

31 http://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/atykuly/450208,amerykanski_agent_przesluchiwal_wieznia_w_polskim_tajnym_wiezieniu_cia_z_uzyciem_wiertarki.html (dostęp: 13.09.2010).

32 W. Zubrzycki, *Oddział antyterrorystyczny…*, s. 39.

33 http://cbs.policja.pl/portal/cbs/380/9890/Raporty_z_dzialalnosci.html (dostęp: 12.05. 2013).

głównie na osiągnięcie zysku, natomiast terroryści dążą do zmiany określonego porządku politycznego, prawnego, ekonomicznego czy społecznego[34]. Zaobserwować można jednak stopniowe zacieśnianie współpracy organizacji terrorystycznych z przestępczością zorganizowaną, która ma do zaoferowania m.in. doświadczenie w zakresie „prania brudnych pieniędzy" i tworzenia legalnych przykrywek dla niezgodnych z prawem działalności[35].

Za realną należy uznać możliwość angażowania się w działalność terrorystyczną zorganizowanych grup przestępczych[36] i powiązania przedstawicieli środowisk terrorystycznych, np. muzułmańskich, ze światem przestępczym. Sami przestępcy także sięgają po metody charakterystyczne dla działalności terrorystycznej, walcząc pomiędzy sobą o wpływy, a także wykorzystując je jako środki przestępczej działalności[37]. Wyraźna współcześnie tendencja zbliżania się działalności tych dwóch środowisk[38] w polskich realiach obejmować może zwłaszcza nielegalną migrację oraz podejmowanie przez migrantów działalności przestępczej na terytorium RP, a także przemyt narkotyków, z uwagi na położenie Polski na szlaku działań międzynarodowych grup przestępczych. Obszary powiązań obejmować mogą ponadto zakup broni, amunicji, ładunków wybuchowych, fałszerstwa dokumentów czy też wykonywanie innych zleceń ze względu na współdziałanie. Prawdopodobne jest zasilanie grup przestępczych, działających na terenie RP, przez członków organizacji radykalnych, zwłaszcza w kontekście możliwości pozyskiwania środków pochodzących z przestępczości i przeznaczania ich na prowadzenie działalności terrorystycznej. Istnieje możliwość ich współdziałania w procederze prowadzenia nieformalnego, międzynarodowego transferu środków finansowych, a także w obszarze cyberprzestępczości. Organizacje terro-

---

34 M. Cichomski, W. Zubrzycki, *Cyberprzestrzeń jako potencjalny obszar przenikania się zorganizowanych grup przestępczych i organizacji terrorystycznych,* [w:] B. Hołyst, K. Jałoszyński, A. Letkiewicz (red.), *Wojna z terroryzmem w XXI wieku*, Szczytno 2009, s. 123.

35 J. Białocerkiewicz, *Konwencja ONZ w przedmiocie zwalczania procedur finansowania terroryzmu (przegląd zagadnień i analiza wstępna),* [w:] V. Kwiatkowska-Darul, *Terroryzm, materiały z sesji naukowej Toruń 11 kwietnia 2002 r.*, Toruń 2002, s. 96.

36 Por. Trifunovic D., *Terrorism and Organized Crime in South-eastern Europe: The case of Bosnia-Herzegovina-Sandzak, Kosovo and Metohija*, Special Report, Defense & Foreign Affairs/International Strategic Studies Association 2007.

37 W. Zubrzycki, *Terroryzm we współczesnym świecie,* [w:] E. Ura, K. Rajchel, M. Pomykała, S. Pieprzny (red.), *Bezpieczeństwo wewnętrzne we współczesnym państwie*, Rzeszów 2008, s. 126.

38 Por. R. Lal, *Terrorist and organized crime join forces,* „International Herald Tribune", May 24, 2005.

rystyczne i zorganizowane grupy przestępcze mogą również współpracować w celu prowadzenia paramilitarnych szkoleń[39].

Jak wskazuje analiza literatury, kraj nasz nie jest dla terrorystów atrakcyjnym celem do przeprowadzenia zamachu, mówi się wręcz o Polsce jako „celu zastępczym". Pamiętać jednak należy, że niska atrakcyjność celu przełożyć się może na spektakularność czynu. Ponadto, jak oceniają eksperci, w nieodległej przyszłości nastąpić może wzrost stanu zagrożeń terrorystycznych w Polsce[40].

Analiza aktualnej sytuacji politycznej naszego kraju wykazuje, że może ona być przyczynkiem do wkroczenia na terytorium RP międzynarodowego terroryzmu. Polska znalazła się na pierwszej linii tak zwanej wojny z terroryzmem. Potencjalny atak terrorystyczny nie musi być przy tym skierowany przeciwko polskim obiektom, mogą to być znajdujące się na terytorium RP ambasady, przedstawicielstwa dyplomatyczne lub handlowe państw obcych[41].

Terroryzm uznawany jest za chorobę współczesnego ładu międzynarodowego. Dopóki nie znajdzie się antidotum na istniejące konflikty, dopóty istnieć będą grupy zamierzające osiągnąć swój cel za pomocą metod terrorystycznych[42]. Polska, mając wyjątkowe położenie strategiczne w centrum Europy, uwzględniać musi możliwość wystąpienia zjawiska terroryzmu na swoim terytorium[43]. Dlatego też, jako aktywny uczestnik międzynarodowych stosunków, musi stanowczo przeciwstawiać się zjawisku, a podejmowane działania muszą jednoznacznie dawać do zrozumienia, że państwo potępia każdą działalność terrorystyczną[44].

Aktualnie stan zagrożeń terrorystycznych w Polsce oceniany jest przez ekspertów krajowych jako niewysoki. Potwierdza to cyklicznie rekomendowany przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Zagrożeń Terrorystycznych stopień zagrożenia, który 12 maja 2013 roku znajdował się na najniższym poziomie[45]. Istnieje jednak wiele argumentów sugerujących,

---

39 M. Cichomski, K. Madej, *Przenikanie się przestępczości zorganizowanej i terroryzmu,* [w:] W. Zubrzycki (red.), *Przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym…,* s. 103.

40 Zob. *Polska wobec terroryzmu*, publikacja Instytutu Studiów Strategicznych, zeszyt nr 49, Kraków 2002.

41 W. Zubrzycki, *Oddział antyterrorystyczny…*, s. 42.

42 K. Jałoszyński, B. Wiśniewski (red.), *Terroryzm. Diagnoza…*, s. 120.

43 R. Szeremietiew, *O bezpieczeństwie Polski w XX wieku*, Warszawa 2000, s. 333.

44 K. Jałoszyński, B. Wiśniewski (red.), *Terroryzm. Diagnoza, zadania administracji publicznej w przeciwdziałaniu zjawisku,* Bielsko-Biała 2007, s. 120.

45 Zob. http://www.antyterroryzm.gov.pl/portal/CAT/151/423/Poziom_zagrozenia_terrorystycznego_w_RP.html (dostęp: 12.05.2013).

że to właśnie nasz kraj może stać się obiektem działań terrorystycznych w niedalekiej przyszłości.

W dalszej perspektywie istnieje możliwość podjęcia na terenie Polski różnego rodzaju działalności terrorystycznej, w tym prób budowy przez organizacje terrorystyczne, działające poza granicami Polski (w szczególności w krajach Europy Zachodniej), zaplecza logistycznego, które mogłoby posłużyć do przeprowadzenia zamachów terrorystycznych w innych krajach Unii Europejskiej. Polska może być również wykorzystywana do prowadzenia transferów środków finansowych na działalność terrorystyczną, a przebywający w Polsce cudzoziemcy oraz powiązane z nimi przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe mogą potencjalnie dokonywać prób bezpośredniego finansowania tego rodzaju działalności[46].

Przeprowadzenie ewentualnych zamachów w Polsce wiązałoby się raczej z koniecznością ich przygotowania przez organizacje terrorystyczne operujące z terenów innych krajów, przy ewentualnym wykorzystaniu cudzoziemców przebywających na terenie Polski. Istnieje również możliwość nawiązywania przez Polaków przebywających na emigracji w krajach UE, w których istnieją rozbudowane diaspory cudzoziemców pochodzących z krajów podwyższonego ryzyka, kontaktów z przedstawicielami radykalnych środowisk i podleganiu indoktrynacji religijnej, co w konsekwencji może doprowadzić m.in. do prób podejmowania samodzielnych ataków terrorystycznych (tzw. strategia „samotnego wilka").

Istotną sferą działalności terrorystycznej jest również cyberprzestrzeń, która może być wykorzystywana przez organizacje terrorystyczne zarówno do prowadzenia bezpośrednich ataków, np. na serwery rządowe w celu uniemożliwienia ich funkcjonowania, dezinformacji czy pozyskiwania danych, jak i upowszechnienia radykalnej ideologii, pozyskiwania zwolenników czy prowadzenia instruktażu w zakresie podejmowania indywidualnych aktów terroru, a także dokonywania nielegalnego transferu środków finansowych na działalności terrorystyczną[47].

Omawiane zagrożenia są w Polsce traktowane poważnie, o czym świadczą działania służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Przeciwdziałają im różne struktury administracji państwowej, zwalczając zjawisko na wszelkich płaszczyznach działania terrorystów. Należy jednak pamiętać, że – ze względu na dynamikę zjawiska terroryzmu –

[46] K. Madej, M. Cichomski, *Zagrożenie terrorystyczne w Polsce…*, s. 33.
[47] Tamże, s. 36–37.

„możemy identyfikować jedynie trendy, lecz nie jesteśmy w stanie określić poszczególnych wydarzeń z dokładnością wystarczającą do podjęcia działań zabezpieczających”[48].

STERSZCZENIE

Terroryzm to jedno z największych zagrożeń współczesnego świata. Nowe metody i formy działań terrorystycznych oraz stosowane środki sprawiają, że poziom tego zagrożenia może wzrosnąć. Chociaż, zdaniem ekspertów, w Polsce nie jest on wysoki, istnieje jednak szereg powodów, dla których nie można go bagatelizować. Analiza dotyczy przesłanek, które mogą wskazywać na możliwość przeprowadzenia w Polsce zamachu terrorystycznego.

Waldemar Zubrzycki, Paweł Suchanek

SAFETY OF THE REPUBLIC OF POLAND IN THE FACE OF TERRORIST THREATS

Terrorism is one of the greatest threats of the contemporary world. New methods and forms of terrorists' operations and means applied by them may cause the increase of the danger. According to the opinions of experts, although the terrorist threat to Poland has not been high yet – there are many reasons for which can't be underestimated and disregarded. The analysis regards the premises, which might indicate the potential of conducting the terrorist attack in Poland.

KEY WORDS: *terrorism, terrorist threat, terrorist attack, terrorist threats to Poland, terrorist attack in Poland*

Bibliografia

Decyzja Ramowa Rady Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2002 roku w sprawie zwalczania terroryzmu, 2002/475/WSiSW.

The 9/11 Commission Report, National Comission on Terrorist Attacks Upon the United States, http://govinfo.library.unt.edu/911/report/index.htm.

[48] S. Koziej, *Między piekłem a rajem: szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku*, Toruń 2006, s. 57.

Mapping the Global Future, Report of the National Intelligence Council's 2020 Project, Washington 2004.

T. Aleksandrowicz, *Nowy terroryzm*, [w:] J. Szafrański (red.), *Współczesne zagrożenia terroryzmem oraz metody działań antyterrorystycznych*, Szczytno 2007.

Y. Alexander, M.S. Swetnam, *Siewcy śmierci: Osama Bin Laden i inni szefowie Al-Qaidy,* Warszawa 2001.

J. Białocerkiewicz, *Konwencja ONZ w przedmiocie zwalczania procedur finansowania terroryzmu (przegląd zagadnień i analiza wstępna)*, [w:] V. Kwiatkowska-Darul, *Terroryzm, materiały z sesji naukowej, Toruń 11 kwietnia 2002 r.*, Toruń 2002.

Z. Cesarz, E. Stadtmuller, *Problemy polityczne współczesnego świata*, Wrocław 2002.

M. Cichomski, W. Zubrzycki, *Cyberprzestrzeń jako potencjalny obszar przenikania się zorganizowanych grup przestępczych i organizacji terrorystycznych,* [w:] B. Hołyst, K. Jałoszyński, A. Letkiewicz (red.), *Wojna z terroryzmem w XXI wieku*, Szczytno 2009.

M. Cichomski, K. Madej, *Przenikanie się przestępczości zorganizowanej i terroryzmu,* [w:] W. Zubrzycki (red.), *Przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym w Polsce*, Warszawa 2011.

G. Copley, D. Miletic, D. Trifunovic, *Terrorism, Global Network of Islamic Fundamentalist's – Part II – Modus operandi – Model Bosnia,* Banja Luka, April 2004.

D. Deptała, *Islamistyczne organizacje terrorystyczne – geneza i rozwój. Ocena zagrożeń dla Polski,* [w:] J. Szafrański, J. Kosiński (red.), *Współczesne zagrożenia terrorystyczne oraz metody ich zwalczania*, Szczytno 2007.

M. Dittrich, *Facing the global terrorist threat: A European response,* European Policy Centre, Brussels, January 2005.

B.M. Drinkwine, *The serpent in our garden: Al-qa'ida and the long war,* Carlisle 2009.

G. Feiler, *The Globalization of Terror Funding,* The Begin-Sadat Center for Strategic Studies – Bar-Ilan University, Ramat Gan Israel, September 2007.

R. Jakubczak, J. Flis, (red.), *Bezpieczeństwo Narodowe Polski w XXI wieku,* Warszawa 2006.

K. Jałoszyński, B. Wiśniewski (red.), *Terroryzm. Diagnoza, zadania administracji publicznej w przeciwdziałaniu zjawisku,* Bielsko-Biała 2007.

S. Koziej, *Między piekłem a rajem: szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku*, Toruń 2006.

R. Lal, *Terrorist and organized crime join forces,* International Herald Tribune, May 24, 2005.

K. Madej, M. Cichomski, *Zagrożenie terrorystyczne w Polsce. Określanie poziomu zagrożenia terrorystycznego i prognozowanie możliwości wystąpienia zamachów terrorystycznych. Aktualne tendencje,* [w:] W. Zubrzycki (red.), *Przeciwdziałanie zagrożeniom terrorystycznym w Polsce,* Warszawa 2011.

M. Madej, *Międzynarodowy terroryzm polityczny*, Warszawa 2001.

M.C. Meigs, *Unorthodox Thoughts about Asymmetric Warfare,* „Parameters", U.S. Army War College, Carlisle, Sumer 2003.

H. Münkler, *Wojny naszych czasów,* Kraków 2004.

Z. Nowakowski, H. Szafran, R. Szafran, *Bezpieczeństwo XXI wieku. Strategie bezpieczeństwa narodowego Polski i wybranych państw,* Rzeszów 2009.

R. Rojtek, *Przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu – uwarunkowania polskie,* Szczytno 2009.

E. Szafrańska, *Bezpieczeństwo państwa w kontekście zagrożeń terrorystycznych*, [w:] B. Hołyst, K. Jałoszyński, A. Letkiewicz (red.), *Wojna z terroryzmem w XXI wieku*, Szczytno 2009.

R. Szeremietiew, *O bezpieczeństwie Polski w XX wieku*, Warszawa 2000.

D. Szlachter, *Walka z terroryzmem w Unii Europejskiej – nowy impuls*, Toruń 2006.

Y. Thoraval, G. Ulubeyan, *Świat muzułmański*, Wrocław 2003.

D. Trifunovic, *Terrorism and Organized Crime in South-eastern Europe: The case of Bosnia-Herzegovina-Sandzak, Kosovo and Metohija*, Special Report, Defense & Foreign Affairs/International Strategic Studies Association 2007.

W. Zubrzycki, *ATLAS, zjednoczona Europa wobec zamachów terrorystycznych*, Jografika 2009.

W. Zubrzycki, *Oddział antyterrorystyczny Policji w zwalczaniu terroryzmu,* Warszawa 2011.

W. Zubrzycki, *Terroryzm we współczesnym świecie,* [w:] E. Ura, K. Rajchel, M. Pomykała, S. Pieprzny (red.), *Bezpieczeństwo wewnętrzne we współczesnym państwie*, Rzeszów 2008.

http://cbs.policja.pl/portal/cbs/380/9890/Raporty_z_dzialalnosci.html (dostęp: 12.05.2013).

http://www.antyterroryzm.gov.pl/portal/CAT/151/423/Poziom_zagrozenia_terrorystycznego_w_RP.html (dostęp: 12.05.2013).

http://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/atykuly/450208,amerykanski_agent_przesluchiwal_wieznia_w_polskim_tajnym_wiezieniu_cia_z_uzyciem_wiertarki.html (dostęp: 13.09.2010).